

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 37P/4/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6623203136
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2023:6623203136.1

Rozhodnutie

Okresný súd Lučenec vo veci starostlivosti o maloletého: W. B., N.. X. XX. XXXX, C..Č.. A. W. C. Y. N. M. XXX, Y. L., zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: C. B., N.. XX. XX. XXXX, C..Č.. A. W. C. Y. N. M. XXX, Y. L. a otca: F. B., N.. XX. XX. XXXX, C..Č.. A. W. C. Y. N.Á. M. XXX, Y. L., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

opatrenia je vykonateľné jeho vyhotovením.

rozhodol:

I. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

Matka C. B., N.. XX. XX. XXXX a otec F. B., N.. XX. XX. XXXX s ú p o v i n n í počnúc dňom 31.8.2023 odovzdať maloletého W. B., N.. X. XX. XXXX do dočasnej starostlivosti Diagnostického centra, J. Jančeka 32, Ružomberok.

II. Toto neodkladné opatrenia p o t r v á 3 mesiace odo dňa odovzdania maloletého do dočasnej starostlivosti Diagnostického centra, J. Jančeka 32, Ružomberok.

III. V prevyšujúcom rozsahu súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podaným návrhom sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš (ďalej aj „navrhovateľ“) domáhal, aby súd neodkladným opatrením maloletého W. dočasne zveril do starostlivosti Diagnostického centra, J. Jančeka 32, Ružomberok (ďalej len: „DC“), a to počnúc dňom 31.8.2023 na dobu troch mesiacov a zároveň aby súd uložil povinnosť rodičom maloletého tohto do dočasnej starostlivosti DC počnúc dňom 31.8.2023 odovzdať. Svoj návrh odôvodnil tým, že rodina maloletého (maloletý, jeho 6 súrodencov a jeho rodičia) sa na území Slovenskej republiky nachádza od vypuknutia konfliktu na Ukrajine, pričom od novembra 2022 sa nachádza v pobytovom tábore v Opatovskej Novej Vsi. V mesiaci apríl 2023 v pobytovom tábore mal maloletý P. B. (brat mal. W.) opakovane vykonať súlož s mal. M. T. T., N.. XX.XX.XXXX, s tým, že mal. W. pri prešetrovaní tejto udalosti uviedol, že v miestnosti, kde sa deti hrávali, niekedy ležali s mal. M. na gauči a ona chcela aby ju hladkal. Niekedy sa hladkali, keď tam boli sami, inokedy tam bol aj P.. Inokedy tam ležali všetci traja spolu. M. hladkala P. medzi nohami a aj P. ju hladkal na tom istom mieste. Boli pri tom vyzlečení a nemali na sebe nič. W. ďalej uviedol, že P. robil s M. sex. Takáto situácia sa mala opakovať viackrát. Trestné stížanie voči maloletému W. a mal. P. bolo odložené z dôvodu, že ide o osoby, ktoré pre nedostatok veku nie sú trestne zodpovedné. Rodina bola následne dňa 05.05.2023 umiestnená do Záchytného tábora v Humennom, kde s maloletými deťmi začala pracovať psychologička. Uvedenej psychologičke sa zverila maloletá

F. (setra mal. W. a P.), že jej dvaja starší bratia P. a W. ju majú sexuálne zneužívať. Okamžite bola kontaktovaná polícia, ktorá prijala podnet o tom, že mohol byť spáchaný trestný čin a začala vykonávať úkony. Maloletá F. počas výsluchu opísala „hru“ so svojimi staršími súrodencami, kde ona a jej kamarátka mali hrať rolu mamy. Pri tejto hre obaja chlapci chceli, aby sa vyzliekla, potom ju a kamarátku hladkali, najmä v spodnej časti tela. Na otázku vyšetrovateľky odpovedala kladne aj na to, že došlo k nedokonanej súložii - vniknutiu penisu, podrobnosti maloletá nechcela opisovať. Maloletá F. sa svojich bratov bojí, svoj vzťah k nim definovala slovami: „nenávidím ich“. Z daného dôvodu bol Úradom práce, soc. vecí a rodiny Humenné podaný návrh na umiestnenie maloletých detí P. a W. na psychiatrické oddelenie. Okresný súd Humenné uznesením o neodkladnom opatrení, č.k. 3PPOm/1/2023-12 zo dňa 11. 05. 2023 nariadil hospitalizáciu maloletých detí B. P. a W. na psychiatrickom oddelení. Maloleté deti boli hospitalizované od 12.05.2023 do 26.05.2023 a prepustené v zlepšenom psychosomatickom stave. Dňa 20.06.2023 bola rodina presunutá naspäť do Pobytového tábora v Opatovskej Novej Vsi. Následne dňa 27.06.2023 bolo navrhovateľovi oznámené, že jednej zo žiadateľiek umiestnenej v Záchytnom tábore v Humennom jeden z chlapcov B. ukázal video, kde vykonáva pohlavný styk so svojou maloletou sestrou. Maloletá F. bola dňa 30.06.2023 na základe uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 0PPOm/2/2023-17 o nariadenom neodkladnom opatrení dočasne umiestnená v Centre Slniečko, n.o. , Bottová 32/A, Nitra. Podľa názoru navrhovateľa mal. W. svojim správaním ohrozuje nielen svoje okolie, ale môže spôsobiť aj vážnu ujmu sebe. Z uvedeného dôvodu potrebuje diagnostické vyšetrenie, aby mu mohla byť poskytnutá primeraná odborná pomoc.

2. Na preukázanie svojich tvrdení navrhovateľ k návrhu pripojil e-mail zo dňa 16.8.2023, informáciu o adrese pobytu na č.l. 4 spisu, lekársku prepúšťiaciu správu na č.l. 5 -7 spisu a sociálnu správu o dieťati na č.l. 8 spisu.

3. Podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19. októbra 1996), zverejnený oznámením č. 344/2002 Z.z. a oznámením č. 67/2019 Z.z. (ďalej len ako „Dohovor“), právomoc prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku majú justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, kde má dieťa svoj obvyklý pobyt.

4. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.

5. Podľa č. 15 ods. 1 Dohovoru, pri výkone právomoci podľa ustanovení II. kapitoly použijú orgány zmluvných štátov právo svojho štátu.

6. Podľa § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem (§ 361 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku; ďalej aj „CMP“).

8. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

9. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

10. Neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese. Jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v jeho schopnosti dočasnou a provizórnou úpravou zabrániť nepriaznivým následkom, ktoré mohli pred začatím konania, v začatom konaní, či po jeho skončení nastať. Neodkladné opatrenie nemá charakter konečného rozhodnutia a jeho účelom je zvyčajne len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nariadením neodkladného opatrenia pred začatím konania alebo v jeho priebehu navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd

zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy (prípadne, že nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje verejný záujem). Pokiaľ ide o výklad pojmu osvedčovanie, tak uvedený pojem na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie.

11. Ako už bolo uvedené vyššie podaným návrhom navrhovateľ jednak žiadal, aby súd neodkladným opatrením dočasne zveril maloletého do starostlivosti DC a zároveň uložil povinnosť rodičom maloletého tohto do dočasnej starostlivosti DC odovzdať. Z informácie o adrese pobytu na čl. 4 spisu pritom vyplynulo, že maloletý i jeho súrodenci a rodičia sú občanmi Ukrajiny, ktorí sú žiadateľmi o udelenie azylu na území SR a sú dočasne ubytovaní v azylovom zariadení MV SR - Pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi. Nakoľko ide o konanie s cudzím prvkom (dieťa i jeho rodičia sú štátnymi príslušníkmi Ukrajiny, ktorí sa z dôvodu vojny na Ukrajine dočasne zdržiavajú na území SR a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný na súd SR) súd skúmal svoju právomoc na nariadenie neodkladného opatrenia, a to primárne podľa Zmluvy medzi Československou socialistickou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o právnej pomoci, o právnych vzťahoch občianskych, rodinných a trestných veciach, ktorá bola zverejnená v Zbierke zákonov pod č. 95/1983 Zb. a ktorá je podľa oznámenia MZV SR č. 382/2002 Z.z. platná aj vo vzťahu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou. Predmetná zmluva, ktorá má prednosť pred mnohostrannými zmluvami i zákonmi Slovenskej republiky, však neupravuje situácie týkajúce sa utečeneckých detí a detí, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte a otázku výchovných opatrení potrebných na ochranu dieťaťa. Preto súd v predmetnej veci uplatnil Dohovor o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (Haag, 19. októbra 1996), zverejnený oznámením č. 344/2002 Z.z. a oznámením č. 67/2019 Z.z.. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru právomoc rozhodovať v rozsahu článku 5 ods. 1 (prijímať opatrenia na ochranu dieťaťa alebo jeho majetku) o utečeneckých deťoch a deťoch, ktoré sa dostali do cudziny v dôsledku nepokojov v ich domovskom štáte, majú orgány zmluvného štátu, na ktorého území sa deti nachádzajú v dôsledku premiestnenia.

12. Ďalej mal súd z listinných dôkazov citovaných v bode 2 odôvodnenia tohto uznesenia, ako aj zo spisu vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 0PPOm/2/2023 za osvedčené, že zo strany mal. W. (a jeho brata P.) dochádzalo v r. 2023 k sexuálnemu zneužívaniu mal. M. T., N., XX.X.XXXX (vo veku len X rokov) s tým, že trestné stíhanie oboch maloletých bolo odložené pre nedostatok veku maloletých. Zo sociálnej správy o mal. F. B. a zo správy Záchytného tábora v Humennom (na čl. 2 a 9 spisu tunajšieho súdu sp. zn. 0PPOm/2/2023) a zo sociálnej správy o mal. W. a P. na čl. 8 spisu tunajšieho súdu sp. zn. 37P/4/2023 tiež vyplynulo, že aj mal. F., N., XX.XX.XXXX, sestra mal. W. a P. sa zverila psychologičke, že obaja starší bratia ju sexuálne zneužívajú. Konkrétne opísala hru, pri ktorej ju vyzvali a mala hrať rolu mamy, pričom chlapci sa vyzliekli a chceli, aby sa ona tiež vyzliekla a potom ju s kamarátkou hladkali, najmä v spodnej časti tela. Maloletá odpovedala kladne, že došlo k nedokonanej súložii, pričom podrobnosti odmietla opisovať. K postoju rodičov predmetné správy uvádzajú, že k informácii o sexuálnom zneužívaní mal. F. staršími súrodencami rodičia zaujali ľahostajný postoj. Situáciu zdôvodnili tým, že mal. nehovorí pravdu, ale ide o jej pomstu súrodencom. Podľa správ bola zistená nízka schopnosť rodičov riešiť danú situáciu v rodine. Napokon z lekárskej prepúšťacej správy na čl. 5 -7 spisu ako aj z uznesenia tunajšieho súdu č. k. 0PPOm/2/2023-17 zo dňa 30.6.2023 mal súd za osvedčené, že maloletí P. a W. boli na základe uznesenia o neodkladnom opatrení nariadenom Okresným súdom Humenné č.k. 3PPOm/1/2023-12 zo dňa 11. 05. 2023 hospitalizovaní na psychiatrickom oddelení od 12.05.2023 do 26.05.2023 a že maloletá F. bola neodkladným opatrením tunajšieho súdu č. k. 0PPOm/2/2023-17 zo dňa 30.6.2023 dočasne zverená do starostlivosti Centra Slniečko, Bottova 32/A, Nitra.

13. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, keď maloletý W. svojim neprimeraným sexuálnym správaním opakovane ohrozoval zdravý fyzický a psychický vývin iných maloletých detí (vo veku X a X rokov), z ktorých s jedným je navyše v súrodeneckom vzťahu a zároveň jeho rodičia k vzniknutej situácii zaujali nekritický a ľahostajný postoj tým, že závažné podozrenia smerujúce voči maloletému (a jeho súrodenkovi P.) bagatelizovali a snažil sa ospravedlniť, čo vyústilo až k nútenému vyňatiu maloletého súrodenca z rodinného prostredia (z dôvodu zabezpečenia jeho ochrany) ako aj

k nútenej hospitalizácii maloletého W. na psychiatrickom oddelení, nemal súd žiadne pochybnosti o tom, že v najlepšom záujme maloletého je jeho dočasné umiestnenie do starostlivosti DC, ktoré je špecializovaným výchovným zariadením internátneho typu pre deti druhého stupňa ZŠ a ŠZŠ, ktoré poskytuje diagnostickú, psychologickú, psychoterapeutickú a výchovno-vzdelávaciu starostlivosť deťom s narušeným alebo ohrozeným psychosociálnym vývinom s cieľom určenia ďalšej vhodnej výchovno-vzdelávacej, resocializačnej alebo reedukačnej starostlivosti, a ktoré DC má možnosť maloletého prijať počnúc dňom 31.8.2023 na 3 mesiace. Preto súd s poukazom na § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením rodičom maloletého uložil počnúc dňom 31.8.2023 maloletého odovzdať do dočasnej starostlivosti DC. Zároveň súd okrem uloženia povinnosti rodičom odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti DC podľa § 367 ods. 1 CMP nemohol maloletého podľa § 365 ods. 1 CMP zveriť do dočasnej starostlivosti DC, keď nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 CMP vylučuje zároveň možnosť nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP (a naopak) a keď v prejednávacom prípade vzhľadom na možnosť nástupu mal. do DC až dňom 31.8.2023 ani neprichádzalo do úvahy nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, ktoré by súd s poukazom na § 365 CMP musel nariadiť do 24 hodín od podania návrhu na jeho nariadenie a toto neodkladné opatrenie ihneď aj vykonať. Preto súd v prevyšujúcom rozsahu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

14. Zároveň súd s poukazom na § 367 ods. 2 CMP určil čas trvania neodkladného opatrenia tak, že neodkladné opatrenie potrvá 3 mesiace odo dňa odovzdania maloletého do dočasnej starostlivosti DC.

15. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Lučenec písomne v 4 vyhotoveniach a rozhoduje o ňom Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Pokiaľ zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné jeho vyhotovením.